Asia C-393/21

Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä

Jättämispäivä:

28.6.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Liettua)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

23.6.2021

Muu osapuoli ja muutoksenhakumenettelyn valittaja:

Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH

Kantaja ja muutoksenhakumenettelyn vastapuoli:

Arik Air Limited

Pääasian kohde

Pääasia koskee säännöksiä, joissa säädetään täytäntöönpanomenettelyn lykkäämisestä, kun tuomiojäsenvaltiossa on tullut vireille riita-asia, joka koskee eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen lainmukaisuutta, tulkintaa ja soveltamista.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan ja asetuksen N:o 1215/2012 36 artiklan 1 kohdan ja 44 artiklan 2 kohdan tulkinta ja soveltaminen; Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä SEUT) 267 artiklan kolmas kohta.

Ennakkoratkaisukysymykset

1) Kun otetaan huomioon asetuksen N:o 805/2004 tavoitteet, muun muassa tavoite nopeuttaa ja yksinkertaistaa jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanoa ja turvata tehokkaasti oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, miten asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan c alakohtaan sisältyvää käsitettä ”poikkeustapauksissa” on tulkittava? Millainen

harkintavalta täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla on niiden tulkitessa käsitettä ”poikkeustapauksissa”?

2) Onko nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien kaltaisia olosuhteita, jotka liittyvät tuomiojäsenvaltiossa vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, jossa ratkaistaan kysymys sellaisen tuomion kumoamisesta, jonka perusteella eurooppalainen täytäntöönpanoperuste annettiin, pidettävä merkityksellisinä asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan c alakohdan soveltamisesta päätettäessä? Minkä perusteiden mukaan tuomiojäsenvaltiossa vireillä olevaa muutoksenhakumenettelyä on arvioitava, ja miten kattava täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten tuomiojäsenvaltiossa vireillä olevasta menettelystä tekemän arvioinnin on oltava?

3) Mikä on arvioinnin kohde, kun päätetään asetuksen N:o 805/2004 23 artiklaan sisältyvän käsitteen ”poikkeustapauksissa” soveltamisesta: onko riita-asian olosuhteiden vaikutusta arvioitava, kun tuomiojäsenvaltiossa annettu tuomio riitautetaan tuomiojäsenvaltiossa; onko tarkasteltava mainitun asetuksen 23 artiklassa määritetyn toimenpiteen mahdollisia hyötyjä tai haittoja tai onko tässä yhteydessä arvioitava velallisen taloudellisia valmiuksia panna tuomio täytäntöön tai joitain muita olosuhteita?

4) Onko asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan nojalla useiden tässä artiklassa määritettyjen toimenpiteiden samanaikainen soveltaminen mahdollista? Jos tähän kysymykseen vastataan myöntävästi, mitä perusteita täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on käytettävä päättäessään useiden tällaisten toimenpiteiden soveltamisen perusteltavuudesta ja oikeasuhteisuudesta?

5) Onko tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 36 artiklan 1 kohdan sääntelyä sovellettava tuomiojäsenvaltiossa annettuun tuomioon, joka koskee täytäntöönpanokelpoisuuden keskeytymistä (tai peruuntumista), vai sovelletaanko mainitun asetuksen 44 artiklan 2 kohdassa säädetyn kaltaista sääntelyä?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Euroopan unionin perusoikeuskirjan (EUVL 2016, C 202, s. 389; jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artikla

Riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta 21.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 805/2004 (EUVL 2004, L 143, s. 15; jäljempänä asetus N:o 805/2004) 1 ja 5 artikla, 10 artiklan 1 kohta, 20 artiklan 1 kohta ja 23 artikla

TYÖASIAKIRJA

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12.12.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012 (EUVL 2012, L 351, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1215/2012) 36 artiklan 1 kohta ja 44 artiklan 2 kohta

Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 22.12.2000 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 44/2001 (EYVL 2001, L 12, s. 1; jäljempänä asetus N:o 44/2001).

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Siviilioikeudellisia menettelyjä sääntelevien Euroopan unionin ja kansainvälisten oikeudellisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta annetun Liettuan tasavallan lain (Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinėsteisės aktų įgyvendinimo įstatymas) 13 §:n, jonka otsikko on ”Eurooppalainen täytäntöönpanoperuste”, 3 momentissa säädetään seuraavaa:

3. Tuomiot, tuomioistuimen hyväksymät sovintosopimukset ja viralliset asiakirjat, joiden osalta on annettu eurooppalainen täytäntöönpanoperuste, ovat täytäntöönpanokelpoisia toimia. Ne on pantava täytäntöön Liettuan tasavallan siviiliprosessilain VI osassa vahvistettujen sääntöjen mukaisesti, jollei [asetuksessa N:o 805/2004] ja tässä laissa toisin säädetä.

Saman lain 18 §:n, jonka otsikko on ”Tuomioiden täytäntöönpanon lykkääminen tai rajoittaminen”, 3 momentissa säädetään seuraavaa:

3. [Asetuksen N:o 805/2004] 23 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetut päätökset tekee tuomion tai virallisen asiakirjan täytäntöönpanopaikan toimivaltainen ulosottomies.

Liettuan tasavallan siviiliprosessilain (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas, jäljempänä siviiliprosessilaki) 625 §:n, jonka otsikko on ”Täytäntöönpanotoimenpiteiden lykkääminen, täytäntöönpanomenettelyn keskeyttäminen, täytäntöönpanoasiakirjan palauttaminen”, 1 momentissa säädetään seuraavaa:

1. Täytäntöönpanoasiakirjan toimeenpaneva ulosottomies voi tässä laissa säädetyn menettelyn mukaisesti antamallaan määräyksellä joko omasta aloitteestaan tai täytäntöönpanomenettelyn osapuolten pyynnöstä lykätä täytäntöönpanotoimenpiteitä, keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn tai palauttaa täytäntöönpanoasiakirjan täytäntöönpanoa hakevalle osapuolelle.

Siviiliprosessilain 626 §:ssä, jonka otsikko on ”Velvollisuus keskeyttää täytäntöönpanomenettely ja lykätä täytäntöönpanotoimenpiteitä”, säädetään seuraavaa:

TYÖASIAKIRJA

1. Ulosottomiehen on keskeytettävä täytäntöönpanomenettely seuraavissa tapauksissa:

1) velallisen tai täytäntöönpanoa hakevan osapuolen kuollessa sekä oikeushenkilön, joka on velallinen tai täytäntöönpanoa hakeva osapuoli, uudelleenorganisoinnin tai lakkauttamisen jälkeen, jos oikeussuhteet huomioon ottaen oikeuksien ja velvollisuuksien luovuttaminen on mahdollista

2) jos velallinen on menettänyt oikeustoimikelpoisuutensa

3) jos velallista vastaan on aloitettu maksukyvyttömyys- tai uudelleenjärjestelymenettely.– –

4) jos pankki tai Centrinė kredito unija [Liettuan keskusluottolaitos] on ilmoittanut velallisen toiminnan rajoittamisesta (moratorio)

5) jos ulosottomies on vastaanottanut täytäntöönpanoa hakevan osapuolen ja velallisen tekemän sovintosopimuksen

6) jos muutoksenhaun määräaikaa on pidennetty, mikäli täytäntöönpanoperusteen antamisen perustana olleeseen ratkaisuun on haettu muutosta (välittömästi täytäntöönpanokelpoisia ratkaisuja lukuun ottamatta).

– –

Siviiliprosessilain 627 §:ssä, jonka otsikko on ”Oikeus keskeyttää täytäntöönpanomenettely tai lykätä täytäntöönpanotoimenpiteitä”, säädetään seuraavaa:

Ulosottomies voi keskeyttää täytäntöönpanomenettelyn kokonaan tai osittain tai lykätä täytäntöönpanotoimenpiteitä seuraavissa tapauksissa:

1) kun täytäntöönpanoa hakeva osapuoli pyytää sitä kirjallisesti

2) kun velallinen on sairastunut vakavasti, edellyttäen, ettei sairaus ole krooninen, saatuaan terveydenhuoltolaitokselta asiaa koskevan asiakirjan

3) kun velallinen on sairaalahoidossa

4) kun velallisen etsinnästä on ilmoitettu (tämän lain 620 §)

5) häätömenettelyn tapauksessa, jos velallinen tai hänen perheenjäsenensä sairastuu, edellyttäen, ettei sairaus ole krooninen, saatuaan terveydenhuoltolaitokselta asiaa koskevan asiakirjan

6) kun tuomioistuin on vaatinut täytäntöönpanomenettelyä ja saanut asian käsiteltäväkseen

TYÖASIAKIRJA

7) kun rahoitusvakaudesta annetun Liettuan tasavallan lain [Lietuvos Respublikos finansinio tvarumo įstatymas] säännösten mukaisesti velallinen tai täytäntöönpanoa hakeva osapuoli on rahoitusalan toimijan uudelleenjärjestelytoimien kohteena.

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

1 Liettuassa toimiva ulosottomies panee täytäntöönpanomenettelyssä täytäntöön Amtsgericht Hünfeldin (alioikeus, Hünfeld, Saksa) 14.6.2019 antaman määräyksen, jonka perusteella annettiin 24.10.2019 täytäntöönpanoperuste ja 2.12.2019 eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistava todistus, jotka koskevat 2 292 993,32 euron suuruisen saatavan perimistä velalliselta, *Arik Air Limited* -yhtiöltä (kantaja ensimmäisessä oikeusasteessa) täytäntöönpanoa hakevan osapuolen, *Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH* -yhtiön (muu osapuoli ja muutoksenhakumenettelyn valittaja) hyväksi.

2 Velallinen, *Arik Air Limited*, jätti Landgericht Frankfurt am Mainiin (alueellinen alioikeus, Frankfurt am Main, Saksa) hakemuksen 2.12.2019 päivätyn eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistavan todistuksen peruuttamiseksi ja täytäntöönpanon lopettamiseksi. Se väitti, että todistus oli annettu lainvastaisesti, koska Amtsgericht Hünfeldin oikeudenkäyntiasiakirjoja ei ollut annettu sille asianmukaisesti tiedoksi, minkä seurauksena se ei ollut voinut vastustaa sitä määräajassa. Amtsgericht Hünfeld totesi 9.4.2020 antamassaan määräyksessä, että 24.10.2019 annetun täytäntöönpanoperusteen toimeenpanoa lykättäisiin, jos *Arik Air Limited* maksaisi 2 000 000 euron suuruisen vakuuden. Muussa tapauksessa pyyntöä täytäntöönpanon lykkäämisestä ei hyväksyttäisi, koska velallinen ei ollut näyttänyt toteen, että täytäntöönpanoperuste oli annettu lainvastaisesti.

3 Velallinen, *Arik Air Limited*, pyysi ulosottomiestä lykkäämään täytäntöönpanomenettelyä Liettuan tasavallassa, kunnes velallisen vaatimukset eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistavan todistuksen peruuttamisesta ja täytäntöönpanon lopettamisesta on tutkittu Saksassa annettavassa menettelyn päättävässä tuomioistuinratkaisussa. Siviiliasiaa käsitellään tällä hetkellä saksalaisissa muutoksenhakutuomioistuimissa.

4 Ulosottomies kieltäytyi lykkäämästä täytäntöönpanomenettelyä vedoten siihen, ettei siviiliprosessilain 626 ja 627 §:ssä säädetä prosessuaalisesta mahdollisuudesta lykätä lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanoa sillä perusteella, että tuomiojäsenvaltion tuomioistuimessa on vaadittu täytäntöönpanoperusteen peruuttamista.

5 Kauno apylinkės teismas (alioikeus, Kaunas, Liettua), jossa nostettiin kanne edellä mainitusta ulosottomiehen kieltäytymisestä, hylkäsi kanteen 11.6.2020 antamallaan määräyksellä. Kauno apylinkės teismas totesi, että tuomiojäsenvaltion tuomioistuin oli jo tutkinut velallisen pyynnön 9.4.2020 antamassaan määräyksessä ja ettei sillä näin ollen ollut perusteita tutkia sitä.

TYÖASIAKIRJA

6 Muutoksenhakutuomioistuimena toiminut Kauno apygardos teismas (alueellinen tuomioistuin, Kaunas, Liettua) hylkäsi 25.9.2020 antamallaan määräyksellä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määräyksen, hyväksyi *Arik Air Limitedin* nostaman kanteen ja määräsi, että täytäntöönpanomenettelyä on lykättävä, kunnes kantajan vaatimukset on täysimääräisesti tutkittu toimivaltaisen saksalaisen tuomioistuimen lainvoimaisessa tuomiossa. Muutoksenhakutuomioistuin totesi, että kun otetaan huomioon suhteettoman suuri haitta, joka täytäntöönpanomenettelystä voisi aiheutua, eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistavaa todistusta koskeva kanne, joka on nostettu sen valtion tuomioistuimessa, jossa kyseinen todistus annettiin, oli riittävä peruste täytäntöönpanomenettelyn lykkäämiseen. Muutoksenhakutuomioistuin katsoi, ettei asiakirja-aineistossa ollut mitään sellaista, joka vahvistaisi, että Landgericht Frankfurt am Mainin 9.4.2020 antamassa määräyksessä määritetty vakuus oli maksettu, ja päätteli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimesta poiketen, ettei ollut perusteita katsoa, että tuomiojäsenvaltion tuomioistuin oli tutkinut kysymyksen täytäntöönpanotoimenpiteiden lykkäämisestä täytäntöönpanomenettelyssä.

7 Muu osapuoli, *Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH*, teki 16.12.2020 kassaatiovalituksen Lietuvos Aukščiausiasis Teismasiin (Liettuan ylin tuomioistuin).

Pääasian asianosaisten keskeiset väitteet

8 *Arik Air Limited* väittää, että se, että velallinen on riitauttanut tuomion, joka on vahvistettu eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi, tai hakenut eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistavan todistuksen oikaisemista tai peruuttamista, riittää siihen, että täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltainen ulosottomies tai tuomioistuin voi soveltaa asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa säädettyjä toimenpiteitä. Lisäksi on niin, että jos velallinen riitauttaa tuomion tuomiojäsenvaltiossa sillä perusteella, ettei tuomioistuinmenettelyä annettu sille asianmukaisesti tiedoksi, on katsottava, että kyseessä on asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan c alakohdassa tarkoitettu poikkeustapaus.

9 Muu osapuoli, *Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH*, väittää, että velallisen saksalaisissa tuomioistuimissa nostama kanne ja tekemä valitus ovat merkityksettömiä Amtsgericht Hünfeldin antaman tuomion täytäntöönpanokelpoisuuden, joka on vahvistettu eurooppalaisella täytäntöönpanoperusteella, kannalta ja että velallinen vain pitkittää tuomioistuinmenettelyä. Lisäksi poikkeustapauksien käsitteen, johon asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan c alakohdassa viitataan, tulkinta on oikeudellisesti merkityksetön, koska se, onko kyseessä poikkeustapaus vai ei, on tosiseikkoja koskeva kysymys eikä lainsäädännön tulkintaa koskeva kysymys.

TYÖASIAKIRJA

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteista

10 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin on ennen kaikkea kiinnittänyt huomiota asetuksen N:o 805/2004 johdanto-osan 8, 9 ja 20 perustelukappaleeseen ja 1 artiklassa määriteltyyn asetuksen tarkoitukseen, joka on ottaa käyttöön riitauttamattomia vaatimuksia koskeva eurooppalainen täytäntöönpanoperuste, jonka avulla tehdään vähimmäisvaatimukset vahvistamalla mahdolliseksi tuomioiden, tuomioistuimessa tehtyjen sovintojen ja virallisten asiakirjojen vapaa liikkuvuus kaikissa jäsenvaltioissa ilman, että täytäntöönpanevassa jäsenvaltiossa on ennen tunnustamista ja täytäntöönpanoa tarpeen suorittaa välivaiheen menettelyä.

11 Asetukseen N:o 44/2001, jossa tähän tavoitteeseen pyrittiin ottamalla käyttöön eksekvatuurimenettely, verrattuna asetuksessa N:o 805/2004 säädetään toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion täytäntöönpanon vaihtoehtoisesta menetelmästä, jossa riitauttamattomia vaatimuksia koskevissa asioissa annetut tuomiot voidaan vahvistaa eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi. Siinä näin ollen määritetään tuomiojäsenvaltion tuomioistuinten ja täytäntöönpanevan jäsenvaltion tuomioistuinten välinen toimivallanjako. Tuomiojäsenvaltion tuomioistuimen on oltava vakuuttunut tiettyjen asetuksessa säädettyjen edellytysten ja myös menettelyllisten vähimmäisvaatimusten, joilla pyritään suojaamaan muun muassa perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattuja oikeuksia, täyttymisestä, kun taas toimivalta soveltaa asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa säädettyjä perusteita on täytäntöönpanevan jäsenvaltion viranomaisilla.

12 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä myös todetaan, että tuomion eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi vahvistamista koskeva menettely ei toiminnallisesti ole aiemmasta tuomioistuinmenettelystä erillinen menettely vaan sen viimeinen vaihe, joka on tarpeen menettelyn täyden tehokkuuden varmistamiseksi mahdollistamalla sen, että velkoja voi ryhtyä saatavansa perintään (tuomio 16.6.2016, Pebros Servizi, C-511/14, 29 kohta). Näin ollen asianmukainen menettely eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen täytäntöön panemiseksi liittyy suoraan oikeussuojaa koskevan tehokkaan oikeuden turvaamiseen.

13 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin pyrkii varmistumaan tuomiojäsenvaltiossa, jossa eurooppalainen täytäntöönpanoperuste annetaan, toteutettavan tuomioistuinmenettelyn, joka koskee tuomiota, jonka perusteella eurooppalainen täytäntöönpanoperuste annetaan, ja jäsenvaltiossa toteutettavan täytäntöönpanomenettelyn, jossa eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen mukaisiin täytäntöönpanotoimiin ryhdytään, välisestä suhteesta. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin huomauttaa, ettei tästä ole unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

14 Se toteaa, ettei asetuksen N:o 805/2004 23 artiklaa ole tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden soveltaminen siinä tapauksessa, että tuomioon haetaan

TYÖASIAKIRJA

muutosta tuomiojäsenvaltiossa, on merkityksellistä nyt käsiteltävän asian kannalta.

15 Asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa käytetty verbi ”voi” osoittaa, että kyseinen säännös koskee toimivaltaisen tuomioistuimen tai viranomaisen (ulosottomiehen) tiettyä harkintavaltaa eikä velvoitetta soveltaa tai olla soveltamatta kyseistä toimenpidettä. Näin ollen on tärkeää määrittää tämän harkintavallan laajuus ja täsmentää perusteet, joiden perusteella tuomioistuimen tai ulosottomiehen on päätettävä näiden toimenpiteiden soveltamisesta ottaen huomioon asetuksen N:o 805/2004 tavoitteet ja oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan tehokkaan oikeuden turvaaminen.

16 Asiakirja-aineistosta ilmenee, että tuomiojäsenvaltion tuomioistuimissa on vireillä useita menettelyjä, jotka koskevat eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi vahvistetusta tuomiosta tehtyä valitusta, ja että asianosaiset ovat eri mieltä tuomiojäsenvaltiossa vireillä olevien tuomioistuinmenettelyjen kohteesta, tarkoituksenmukaisuudesta ja mahdollisesta lopputuloksesta. Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin huomauttaa, että kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien väliset erot ja kielierot, se, että on tarkasteltava muutoksenhakua tuomioon koskevia toisen jäsenvaltion säännöksiä, voi olla hyvin työlästä ja aikaa vievää, mikä ei ole aina välttämättä yhteensopivaa toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion nopeaa täytäntöönpanoa koskevan tavoitteen kanssa. Näin ollen on tärkeää varmistaa se, miten nämä arvot olisi sovitettava yhteen, ja sen arvioinnin laajuus, joka täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten olisi tehtävä.

17 Asetuksen N:o 805/2004 sanamuodosta ilmenee selvästi, että täytäntöönpanomenettelyn rajoittaminen turvaamistoimiin ja edellytysten asettaminen täytäntöönpanolle edellyttävät muutoksen hakemista tuomioon ja/tai eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistavan todistuksen oikaisemisen tai peruuttamisen hakemista, kun taas täytäntöönpanomenettelyn keskeyttäminen edellyttää lisäksi, että kyseessä on ”poikkeustapaus”.

18 Yhtäältä asetuksen N:o 805/2004 23 artiklaan sisältyvät ilmaisut ”hakenut muutosta” ja ”mukaan luettuna” merkitsevät sitä, että kyseinen säännös kattaa kaikki muutoksenhakukeinot tuomiojäsenvaltiossa; näin ollen asianosaisten nyt käsiteltävässä asiassa toimittamien asiakirjojen perusteella tämä edellytys vaikuttaa täyttyvän. Toisaalta asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa käytetty sanamuoto huomioon ottaen vaikuttaa siltä, että pelkästään se seikka, että eurooppalaiseksi täytäntöönpanoperusteeksi vahvistetusta tuomiosta on vain valitettu tuomiojäsenvaltiossa, ei riitä täytäntöönpanomenettelyn lykkäämiseen, koska käsite ”poikkeustapauksissa” edellyttää, että kyse on oltava tietyistä olosuhteista, jotka eivät ole tyypillisiä tavanomaisille tilanteille. Näin ollen siinä tapauksessa, että tuomiosta on valitettu tuomiojäsenvaltiossa, käsitteen ”poikkeustapauksissa” merkitys ei ole täysin selvä, ja nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen on tärkeää varmistaa, että tätä

TYÖASIAKIRJA

mainitun asetuksen 23 artiklan c alakohdassa käytettyä käsitettä tulkitaan jäsenvaltioissa yhtenäisesti.

19 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin hyötyisi ennen kaikkea ohjeista poikkeustapausten käsitteen arvioimiseen, arvioinnin kohde mukaan luettuna, toisin sanoen sitä koskevista ohjeista, kuuluvatko arvioinnin kohteeseen tuomiojäsenvaltiossa vireillä olevan menettelyn mahdolliset lopputulokset, toimenpiteen, jonka soveltamista haetaan, mahdolliset hyödyt ja haitat sekä muut merkitykselliset olosuhteet. Toiseksi, kun otetaan huomioon asetuksen N:o 805/2004 tavoitteet ja tarve sovittaa yhteen täytäntöönpanoa hakevan osapuolen ja velallisen oikeudet ja oikeutetut edut, arvioinnin kannalta merkityksellistä on myös se, missä laajuudessa täytäntöönpanevan jäsenvaltion tuomioistuimen on tutkittava muutoksenhakua määrittääkseen, onko kyseessä ”poikkeustapaus”, ja varmistuakseen siitä, miten todistustaakka on jaettava.

20 Asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa säädettyjen toimenpiteiden soveltamisesta päättäessään ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin nostaa myös esille kysymyksen siitä, voidaanko yksittäistapauksessa soveltaa ainoastaan yhtä näistä toimenpiteistä vai useita toimenpiteitä yhdessä. Liettuan tasavallan oikeuden mukaan omaisuuden takavarikointi ja täytäntöönpanomenettelyn lykkääminen on mahdollista tehdä samanaikaisesti. Tarkasteltaessa asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan sanamuotoa ja verrattaessa sitä asetuksen N:o 1215/2012 44 artiklan sanamuotoon on huomattava, että asetuksessa N:o 805/2004 kaikki kolme toimenpidettä on erotettu tai-konjunktiolla, kun taas asetuksen N:o 1215/2012 44 artiklan 1 kohdassa tai-konjunktio erottaa toisistaan ainoastaan sen b ja c alakohdan.

21 Vaikuttaa siltä, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena oli säätää asetuksessa N:o 805/2004, että ainoastaan yhtä toimenpidettä voidaan soveltaa kerrallaan. Näin ollen, jos ulosottomies on takavarikoinut omaisuutta (tai soveltanut kyseisessä asetuksessa tarkoitettua ”turvaamistoimea”), toista toimenpidettä ei voida soveltaa samanaikaisesti. Sanamuodosta ”velallisen hakemuksesta” ilmenee, ettei toimenpiteitä voida toteuttaa tuomioistuimen tai ulosottomiehen aloitteesta. Kun otetaan huomioon unionin ja kansallisen oikeuden väliset erot, ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin kaipaa selvennystä asetuksen N:o 805/2004 23 artiklassa säädettyjen eri toimenpiteiden väliseen suhteeseen.

22 Lopuksi on todettava, että toisin kuin asetuksessa N:o 1215/2012 ja erityisesti sen 44 artiklan 2 kohdassa, asetuksessa N:o 805/2004 ei nimenomaisesti säännellä täytäntöönpanomenettelyn lykkäämistä, jos tuomion täytäntöönpanokelpoisuus keskeytyy tuomiojäsenvaltiossa. Asetuksessa N:o 805/2004 ei säädetä, olisiko silloin, kun tuomion täytäntöönpanokelpoisuus on keskeytynyt tuomiojäsenvaltiossa, kyseisen tuomion täytäntöönpano toisessa jäsenvaltiossa automaattisesti keskeytettävä vai edellyttääkö tämä täytäntöönpanevan jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen päätöstä. Toisin sanoen ei ole selvää, voidaanko asetuksen N:o 1215/2012 36 artiklan 1 kohdan sääntelyä soveltaa täytäntöönpanokelpoisuuden keskeytymistä koskevaan tuomioon.

TYÖASIAKIRJA

23 Täytäntöönpanokelpoisuuden keskeytymistä koskeva tuomio vaikuttaa osapuolten oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Jos sovellettaisiin asetuksen N:o 1215/2012 36 artiklan 1 kohdassa vahvistettua pääsääntöä, tällaiset tuomiot voisivat lähtökohtaisesti siirtyä jäsenvaltiosta toiseen ilman erityistä menettelyä. Unionin lainsäätäjän päätös sijoittaa tällaiset tuomiot erilliseen säännökseen kuitenkin osoittaa, että täytäntöönpanon keskeytyminen täytäntöönpanevassa jäsenvaltiossa on toteutettava kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten aktiivisilla toimilla. Unionin tuomioistuimelta tiedustellaan näin ollen, onko tämä lainsäädännön logiikka merkityksellinen asetuksen N:o 805/2004 23 artiklan soveltamisen kannalta vai olisiko sovellettava asetuksen N:o 1215/2012 44 artiklan 2 kohdassa säädetyn kaltaista mekanismia.

TYÖASIAKIRJA